

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 475/2020-43

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 11. februára 2021 v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára (sudca spravodajca), zo sudkyne Jany Laššákovej a sudcu Ľuboša Szigetiho o ústavnej sťažnosti [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátom JUDr. Matejom Csenkym, Dolné Bašty 2, Trnava, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Trnave v konaní vedenom pod sp. zn. 1 T 2/2003 takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo [REDACTED] na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a jeho právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Trnave v konaní vedenom pod sp. zn. 1 T 2/2003 porušené boli.

2. Krajskému súdu v Trnave prikazuje v konaní vedenom pod sp. zn. 1 T 2/2003 konať bez zbytočných prietáhov.

3. [REDAKOVANÉ] priznáva finančné zadost'učinenie v sume 8 000 € (slovom osemtisíc eur), ktoré je Krajský súd v Trnave p o v i n n ý zaplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. [REDAKOVANÉ] priznáva náhradu trov konania v sume 675,43 € (slovom šesťstosedemdesiatpäť eur a štyridsaťtri centov), ktorú je Krajský súd v Trnave p o v i n n ý zaplatiť na účet jeho právneho zástupcu JUDr. Mateja Csenkyho, Dolné Bašty 2, Trnava, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Vymedzenie napadnutého konania a s'ťažostná argumentácia s'ťažovateľa

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 23. septembra 2020 doručená ústavná s'ťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „s'ťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. Matejom Csenkym, Dolné Bašty 2, Trnava, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 1 T 2/2003 (ďalej len „namietané konanie“).

2. Z obsahu ústavnej s'ťažnosti a jej príloh vyplýva, že proti s'ťažovateľovi je pred krajským súdom vedené trestné stíhanie pre trestný čin podvodu podľa ustanovení § 250 ods. 1 a 4 zákona č. 140/1961 Zb. Trestný zákon v znení neskorších predpisov

(ďalej len „Trestný zákon“). Sťažovateľ uvádza, že trestné konanie trvá pred krajským súdom po dobu viac ako osemnásť rokov (obžaloba bola na sťažovateľa podaná 3. februára 2003), resp. viac ako dvadsať rokov od začatia prípravného konania, bez toho, aby bola vec právoplatne ukončená. Na základe návrhu sťažovateľa bolo síce uznesením krajského súdu z 11. novembra 2014 trestné stíhanie zastavené, avšak toto rozhodnutie krajského súdu bolo zrušené uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) zo 14. apríla 2015.

3. Sťažovateľ, poukazujúc na doterajšiu dĺžku súdneho konania vedeného v jeho trestnej veci pred krajským súdom, v ústavnej sťažnosti argumentuje, že je toto konanie poznačené zbytočnými priet'ahmi, v čom vidí porušenie svojich označených práv.

4. Sťažovateľ dôvodí, že sa jeho trestná vec prejednávajúca pred krajským súdom nevyznačuje skutkovou ani právnou zložitou predmetu konania, a preto zdĺhavosť v postupe krajského súdu vníma ako zbytočné priet'ahy, majúce za následok porušenie jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Sťažovateľ dopĺňa, že v záujme ochrany svojich práv využil aj prostriedok poskytovaný mu právnou úpravou, a to sťažnosť na priet'ahy v konaní adresovanú predsedovi krajského súdu, ktorý síce vyhodnotil túto sťažnosť ako dôvodnú, avšak požadovaný efekt sťažovateľovi tento prostriedok nepriniesol, keďže stav konania v jeho veci nedáva záruku jej skončenia v dohľadnej dobe.

5. Na základe skutočností uvedených v ústavnej sťažnosti s odvolaním sa na ustálenú judikatúru ústavného súdu sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd rozhodol o jeho ústavnej sťažnosti nálezom, ktorým by vyslovil porušenie jeho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a jeho práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v namietanom konaní, prikázal krajskému súdu konať vo veci sťažovateľa bez zbytočných priet'ahov a priznal mu tiež finančné zadosťučinenie v sume 15 000 €, ako aj náhradu trov právneho zastúpenia.

6. Ústavný súd uznesením č. k. II. ÚS 475/2020-13 z 22. októbra 2020 prijal ústavnú sťažnosť sťažovateľa na ďalšie konanie.

II.

Vyjadrenie krajského súdu a replika sťažovateľa

7. Na základe výzvy ústavného súdu sa k ústavnej sťažnosti sťažovateľa podaním doručeným ústavnému súdu 24. novembra 2020 vyjadril predseda krajského súdu, ktorý okrem prezentovaného prehľadu procesných úkonov namietaného konania konštatoval, že k prieťahom v namietanom konaní prispeli objektívne okolnosti na strane krajského súdu, a to dlhodobejšie práceneschopnosti členov konajúceho senátu, ďalej tiež ospravedlnené neúčasti obžalovaných a ich obhajcov, ako aj potreba vypočutia značného množstva svedkov poškodených, ktorých výsluchy bolo potrebné realizovať opakovane, vzhľadom na zmenu v osobách členov konajúceho senátu. Vo vyjadrení prezentoval krajský súd súhlas s upustením od ústneho pojednávania vo veci samej.

8. Právny zástupca sťažovateľa využil možnosť reagovať na vyjadrenie krajského súdu, pričom vo svojom stanovisku doručenom ústavnému súdu 28. novembra 2020 zotrval na dôvodoch podanej ústavnej sťažnosti. Právny zástupca zároveň argumentáciu doplnil, keď poukázal na skutočnosť, že sťažovateľ počas sedemnástich rokov trvania hlavného pojednávania požiadal o jeho odročenie iba v jedinom prípade (v prípade termínu hlavného pojednávania určeného na 30. jún 2014) a jeho právna zástupkyňa taktiež (v prípade termínu hlavného pojednávania určeného na 23. marec 2005). V závere stanoviska vyjadril súhlas sťažovateľa s upustením od ústneho pojednávania vo veci samej.

III.

Relevantná právna úprava a judikatúrne východiská ústavného súdu

9. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

10. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

11. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov a ich bezúhonnosť ustanoví zákon. Týmto zákonom je zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

12. Ústavný súd podľa § 58 ods. 3 zákona o ústavnom súde (berúc do úvahy aj predchádzajúce stanoviská účastníkov konania podľa právnej úpravy, účinnej do 31. decembra 2020) vec prejednal a rozhodol bez nariadenia ústneho pojednávania, keďže na základe obsahu podaní a vyžiadaných spisov dospel k záveru, že od ústneho pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

13. Podľa čl. 48 ods. 2 prvej vety ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom.

14. Z petitu podanej ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ žiada ústavný súd aj o vyslovenie porušenia práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru v predmetnom konaní pred okresným súdom. Ústavný súd si už pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie veci v primeranej lehote, z tohto dôvodu v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, III. ÚS 109/07).

15. Otázku existencie zbytočných prietáhov v konaní a porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) ústavný súd skúma vzhľadom na konkrétne okolnosti prípadu. Preto aj v prípade sťažovateľa vec preskúmal z hľadiska jej charakteru, skutkovej a právnej zložitosti (1), správania sťažovateľa v priebehu konania (2) a napokon aj postupu konajúceho súdu (3).

IV.

Posúdenie veci ústavným súdom

IV.1 K obsahu súdneho spisu krajského súdu v napadnutom konaní

16. Ústavný súd preskúmal obsah na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu krajského súdu, obsah ústavnej sťažnosti, ako aj vyjadrenie odporcu a sťažovateľa a dospel k týmto pre posúdenie sťažnosti relevantným zisteniam o priebehu namietaného konania:

Krajský súd, ktorému bola 3. októbra 2002 podaná obžaloba na sťažovateľa a spoluobžalovaného, predložil 30. októbra 2002 spisový materiál najvyššiemu súdu s návrhom na odňatie veci a jej prikázanie inému súdu z dôvodu oznámenej zaujatosti všetkých sudcov krajského súdu. Najvyšší súd uznesením z 27. novembra 2002 rozhodol o prikázaní veci na prejednanie a rozhodnutie krajskému súdu, ktorému bol spisový materiál predložený 3. februára 2003.

Krajský súd uznesením z 29. marca 2003 rozhodol o vrátení veci prokurátorovi na došetrenie. Na základe sťažnosti dozorujúceho prokurátora najvyšší súd uznesením z 10. novembra 2004 napadnuté uznesenie krajského súdu zrušil a vrátil mu vec na nové konanie, kde spisový materiál bol krajskému súdu vrátený 1. decembra 2004.

Hlavné pojednávanie vo veci, určené krajským súdom na 23. marec 2005, bolo 21. januára 2005 zrušené z dôvodu práceneschopnosti obhajcu sťažovateľa.

Krajský súd vykonal 23. a 24. januára 2006 hlavné pojednávanie, na ktorom boli vypočutí svedkovia, a pojednávanie bolo odročené na účel vypočutia ďalších svedkov a znalca na 24. a 26. marec 2006. Dňa 9. marca 2006 ospravedlnil neúčast' na určenom termíne pojednávania právny zástupca spoluobžalovaného z dôvodu kolízie pojednávani a žiadal o odročenie, pojednávanie bolo odročené na 23. máj 2006, pričom aj tento termín

bol zrušený z dôvodu práceneschopnosti prísediaceho a bol určený nový termín na 2. jún 2006. Aj uvedený termín bol zrušený z dôvodu práceneschopnosti člena senátu. Následne 28. októbra 2008 žiadal krajský súd sťažovateľa a spoluobžalovaného o vyjadrenie, či súhlasia s tým, aby dokazovanie v ich trestnej veci pokračovalo s novým členom senátu, alebo žiadajú, aby bolo celé dokazovanie vykonané od počiatku, pričom obaja obžalovaní sa v novembri 2008 vyjadrili, že žiadajú dokazovanie opakovať. Ďalší termín hlavného pojednávania vykonal krajský súd 13. októbra 2010.

Krajský súd uznesením z 1. marca 2011 rozhodol o pribratí znalca z odboru ekonómie a manažmentu, kde znalec súdny spis prevzal 16. júna 2011 a následne 21. júla 2011 oznámil, že v spise chýbajú písomnosti nevyhnutné pre vypracovanie znaleckého posudku. V uvedenom zmysle adresoval krajský súd 1. augusta 2011 výzvu sťažovateľovi a spoluobžalovanému na predloženie relevantných podkladov znalcovi. Obžalovaní v auguste 2011 reagovali na výzvu a uviedli, že všetky dokumenty odovzdali polícii, krajský súd im však adresoval výzvu z 19. augusta 2011, v ktorej im objasnil, že im doklady boli medzičasom vrátené. Krajské riaditeľstvo Policajného zboru v Nitre krajskému súdu 13. februára 2012 oznámilo, že disketa obsahujúca relevantnú účtovnú evidenciu bola prostredníctvom zápisnice vrátená ešte v roku 2001 sťažovateľovi, ktorý jej prevzatie potvrdil svojím podpisom.

Krajský súd vykonal 9. januára 2013 hlavné pojednávanie, na ktorom boli vypočutí svedkovia, a pojednávanie bolo odročené na neurčito na účel vypočutia ďalších svedkov. Následne krajský súd určil termín pojednávania na 4. september 2013, obhajca spoluobžalovaného požiadal o odročenie z rodinných dôvodov, žiadosti krajský súd vyhovel a určil nový termín pojednávania na 9. október 2013.

Krajský súd vykonal 30. júna 2014 hlavné pojednávanie, na ktoré sa nedostavil sťažovateľ, ktorý ospravedlnil svoju neprítomnosť zdravotnými dôvodmi, pojednávanie bolo odročené na 10. september 2014.

Krajský súd uznesením z 11. novembra 2014 rozhodol o zastavení trestného stíhania proti obom obžalovaným. Na základe sťažnosti dozor konajúceho prokurátora najvyšší súd uznesením zo 14. apríla 2015 napadnuté rozhodnutie krajského súdu zrušil a vrátil mu vec na nové konanie a rozhodnutie. Spisový materiál bol krajskému súdu vrátený 19. mája 2015.

Na hlavnom pojednávaní vykonanom 12. októbra 2015 sa obaja spoluobžalovaní vyjadrili, že vzhľadom na zmenu v osobe člena senátu žiadajú vykonať dokazovanie odznova, pojednávanie bolo odročené na 7. december 2015.

Krajský súd vykonal 4. apríla 2016 hlavné pojednávanie, na ktorom boli vypočutí svedkovia, a pojednávanie bolo odročené na 23. máj 2016 na účel vypočutia svedkov. Určený termín bol zrušený z dôvodu práceneschopnosti člena senátu. Krajský súd následne vykonal hlavné pojednávanie 27. marca 2017, boli na ňom vypočutí svedkovia a pojednávanie bolo odročené na 3. apríl 2017 na účel vypočutia ďalších svedkov.

Krajský súd vykonal 13. novembra 2017 hlavné pojednávanie, na ktorom boli vypočutí svedkovia, a pojednávanie bolo odročené na 22. január 2018 na účel vypočutia ďalších svedkov. Určený termín bol zrušený z dôvodu práceneschopnosti predsedu senátu. Krajský súd určil termín hlavného pojednávania na 24. jún 2020, pričom uvedený termín bol zrušený. Následne krajský súd vykonal hlavné pojednávanie 30. septembra 2020, pričom na ňom bolo oznámené, že z dôvodu zmeny v osobe predsedu senátu je potrebné vykonať hlavné pojednávanie znovu, vyjadrili sa svedkovia poškodení a pojednávanie bolo odročené na 25. november a 9. december 2020 na účel vypočutia svedkov poškodených. Termíny pojednávania boli zrušené zo zdravotných dôvodov na strane spoluobžalovaného.

Ku dňu rozhodovania ústavného súdu o ústavnej sťažnosti sťažovateľa nebola vec pred krajským súdom meritorne ukončená.

IV.2 Vyhodnotenie postupu krajského súdu a závery ústavného súdu

17. Predmetom súdneho konania v posudzovanej veci je trestné stíhanie vedené pre trestný čin podvodu podľa ustanovení § 250 ods. 1 a 4 zákona Trestného zákona. Ústavný súd v posudzovanom prípade konštatuje, že konanie vykazuje stupeň skutkovej zložitosti veci daný jednak potrebou vykonania znaleckého dokazovania a tiež potrebou vykonania dokazovania vypočutím nie malého počtu svedkov poškodených (viac ako päťdesiat osôb). Právnu zložitosť posudzovanej veci ústavný súd nezistil, keďže sa namietané konanie vedie pre druh trestnej činnosti, ktorá patrí do bežnej rozhodovacej agendy všeobecných súdov.

18. V rámci posúdenia druhého kritéria používaného pre hodnotenie prípadných zbytočných prietáhov v súdnom konaní ústavný súd konštatuje, že zistil okolnosti, ktoré sa podpísali negatívnym spôsobom na plynulosti postupu namietaného konania, ktoré sú pričítateľné práve na vrub sťažovateľovi.

Ústavný súd v prvom rade poukazuje na dva prípady odročenia hlavného pojednávania z dôvodu neprítomnosti na strane sťažovateľa (v jednom prípade neúčast' sťažovateľa, v druhom prípade neúčast' jeho obhajcu), ktorá bola síce ospravedlnená, avšak fakticky prispela k narušeniu plynulosti postupu v namietanom konaní, aj keď v nepatrnej miere.

Ďalej ústavný súd poukazuje na to, že z povahy trestného konania, ovládaného zásadou prezumpcie neviny, vyplýva, že od obvineného nemožno očakávať, že bude iniciatívne v každom smere spolupracovať s orgánmi činnými v trestnom konaní a súdom. Európsky súd pre ľudské práva, ktorého judikatúru ústavný súd štandardne zohľadňuje, však v rámci svojej rozhodovacej činnosti judikoval, že uvedený princíp je tolerovateľný len do určitej miery. Štát totiž nemôže byť zodpovedný za prietahy v konaní vzniknuté snahou sťažovateľa čo možno najviac oddialiť konečné rozhodnutie vo veci, či už zneužívaním svojich procesných práv alebo inými prostriedkami [pozri rozsudok ESĽP vo veci Lammi proti Fínsku z 15. 11. 2005, č. 53835/00]. V tomto kontexte poukazuje ústavný súd na dve totožné, opakujúce sa situácie, keď sťažovateľ a spoluobžalovaný po zmene v osobe člena senátu opakovane využili svoje procesné právo a žiadali opakovať už zrealizované dokazovanie – výsluchy značného počtu svedkov poškodených. Ústavný súd na tomto mieste zdôrazňuje, že za predĺženie konania spôsobené mechanickou realizáciou procesných práv účastníka konania nemôže znášať zodpovednosť konajúci súd.

Ústavný súd ako prietahy pričítateľné na vrub sťažovateľovi vyhodnotil aj obštrukcie sťažovateľa týkajúce sa procesu znaleckého dokazovania, keď sťažovateľ vyzvaný krajským súdom k predloženiu relevantných podkladov, ktorými mal disponovať, neposkytol okamžitú súčinnosť a predloženie uvedených podkladov zbytočne bezdôvodne oddŕaľoval (disketa s účtovnou dokumentáciou).

Ústavný súd na základe uvedených okolností konštatuje, že k zbytočnému predĺženiu konania prispel nie malou mierou aj samotný sťažovateľ.

19. Tretím hodnotiacim kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval, či došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy a jeho práva zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru, bol postup krajského súdu.

Ústavný súd konštatuje, že preskúmaním spisového materiálu zistil početné obdobia pasivity krajského súdu, keď tento nekonal bez toho, aby mu v tom bránila zákonná prekážka. Ide o obdobie nečinnosti v rozsahu približne dvadsiatich ôsmich mesiacov, konkrétne v úseku od 23. mája 2006, keď sa neuskutočnil určený termín pojednávania z dôvodu práceneschopnosti prísediaceho člena senátu do 28. októbra 2008, keď krajský súd vyzval oboch obžalovaných k predloženiu vyjadrenia týkajúceho sa otázky opakovania dokazovania. Ďalej ústavný súd poukazuje na nadväzujúce obdobie nečinnosti krajského súdu (v rozsahu približne dvadsaťjeden mesiacov), ktorá nie je takisto ospravedlnená žiadnou zákonnou prekážkou. Ide o etapu konania od novembra 2008, keď bolo krajskému súdu predložené vyjadrenie obžalovaných o tom, že žiadajú opakovať dokazovanie do 13. októbra 2010, keď krajský súd vykonal hlavné pojednávanie. Obdobím ničím neodôvodnenej nečinnosti v rozsahu približne siedmich mesiacov je poznačený aj úsek konania od 9. januára 2013, keď vykonal krajský súd hlavné pojednávanie, do 4. septembra 2013, keď mal byť zrealizovaný ďalší termín pojednávania (neskôr odročený na žiadosť obhajcu spoluobžalovaného). Ďalším obdobím pasivity v rozsahu približne deviatich mesiacov je úsek súdneho konania od 23. mája 2016, keď sa mal uskutočniť termín pojednávania následne odročený z dôvodu práceneschopnosti člena senátu, do 27. marca 2017, keď krajský súd vykonal hlavné pojednávanie. Posledné a zároveň rozsiahle obdobie nečinnosti predstavujúce takmer tridsaťjeden mesiacov identifikoval ústavný súd v etape namietaného konania počnúc 22. januárom 2018, keď sa mal uskutočniť termín pojednávania následne odročený z dôvodu práceneschopnosti predsedu senátu, do 30. septembra 2020, keď krajský súd zrealizoval hlavné pojednávanie.

Ústavný súd tiež pripomína svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej nielen nečinnosť, ale aj nesústredená a neefektívna činnosť štátneho orgánu (všeobecného súdu) môže zapríčiniť porušenie ústavou zaručeného základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov, ak činnosť štátneho orgánu nesmerovala k odstráneniu právnej neistoty týkajúcej sa tých práv, kvôli ktorým sa sťažovateľ obrátil na štátny orgán, aby o jeho veci rozhodol (napr. I. ÚS 376/06, III. ÚS 90/07, II. ÚS 287/2019).

V tejto súvislosti poukazuje ústavný súd na niektoré momenty namietaného konania, signalizujúce neefektívnosť postupu krajského súdu. V prvom rade ide o zrušenie uznesenia krajského súdu z 29. marca 2003 o vrátení veci prokurátorovi na došetrenie rozhodnutím najvyššieho súdu z 10. novembra 2004, ktorý napadnuté uznesenie zrušil a vrátil vec krajskému súdu na nové konanie. Za nesústredený považuje ústavný súd aj postup krajského súdu, ktorý po vydaní uznesenia o pribratí znalca z 1. marca 2011 zabezpečil prevzatie spisového materiálu znalcom so značným časovým odstupom, a to až 16. júna 2011. Napokon poukazuje ústavný súd aj na zrušenie uznesenia krajského súdu z 11. novembra 2014 o zastavení trestného stíhania rozhodnutím najvyššieho súdu zo 14. apríla 2015, keď tento po zrušení uvedeného rozhodnutia vrátil krajskému súdu vec sťažovateľa na nové konanie. V dôsledku uvedených pochybení krajského súdu bola plynulosť postupu v konaní zbytočne narušená a namietané konanie sa predĺžilo.

20. Dĺžka trestného súdneho konania vo veci sťažovateľa od podania obžaloby až do času rozhodovania ústavného súdu predstavuje dobu viac ako osemnásť rokov, čo je z globálneho hľadiska a tiež s prihliadnutím na privilegovaný charakter konania v trestných veciach vyžadujúci si z hľadiska požiadavky plynulosti konania osobitnú starostlivosť doba bezprecedentná a ústavnoprávne neakceptovateľná.

21. Ústavný súd tak uzatvára, že základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v namietanom konaní porušené boli (bod 1 výroku nálezu).

V.

Príkaz konať vo veci a priznanie finančného zadost'učinenia

22. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak porušenie práv alebo slobôd vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. Vychádzajúc zo skutočnosti, že v čase rozhodovania ústavného súdu o ústavnej sťažnosti sťažovateľa nebolo namietané konanie pred krajským súdom meritórne ukončené

(pozri bod 16 odôvodnenia tohto nálezu), ústavný súd pre krajský súd formuloval príkaz konať vo veci sťažovateľa bez zbytočných prietáhov (pozri bod 2 výroku nálezu).

23. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy môže ústavný súd svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 citovaného článku ústavy boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie. Žiadosť o priznanie finančného zadosťučinenia odôvodnil sťažovateľ osobnou frustráciou prameniaca z neprimeranej dĺžky namietaného konania a s tým spojeným pocitom právnej neistoty. Sťažovateľ za primeranú výšku finančného zadosťučinenia považoval sumu 15 000 €. Pri určení primeraného finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti aplikovaných ESĽP, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu a chápe ho ako kompenzačný prostriedok nemajetkovej ujmy. Vychádzajúc zo zisteného rozsahu nečinnosti a neefektívnej činnosti v postupe krajského súdu, ktoré sú dôvodom zbytočných prietáhov a porušenia dotknutých práv sťažovateľa, s prihliadnutím na okolnosti pričítateľné na vrub sťažovateľovi majúce negatívny vplyv na plynulosť postupu namietaného konania (pozri bod 18 odôvodnenia tohto nálezu), ústavný súd považoval za primerané priznať sťažovateľovi finančné zadosťučinenie v sume 8 000 €, tak ako to je uvedené v bode 3 výroku nálezu.

VI.

Trovy konania

24. Sťažovateľ prostredníctvom svojho právneho zástupcu žiadal priznať aj náhradu trov konania pred ústavným súdom. Ústavný súd v zmysle § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde rozhodol o náhrade trov konania sťažovateľa, ktoré im vznikli v súvislosti s jeho právnym zastupovaním v konaní pred ústavným súdom, a priznal mu náhradu v sume 675,43 € (bod 4 výroku tohto nálezu). Ústavným súdom priznaná suma náhrady trov konania pozostáva z odmeny za tri úkony právnej služby vykonané v roku 2020 (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie sťažnosti a stanovisko k vyjadreniu krajského súdu) podľa § 13a ods. 1 písm. a) a c) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej

republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“), pri tarifnej odmene za úkon právnej služby vykonaný v roku 2020 v sume 177 € (§ 11 ods. 3 vyhlášky) a režijnom paušále ku každému z nich po 10,62 € (§ 16 ods. 3 vyhlášky) vrátane DPH, ktorej je právny zástupca sťažovateľa platcom. Priznanú náhradu trov konania je krajský súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 Civilného sporového poriadku).

25. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. februára 2021

Peter Molnár
predseda senátu